

Stalo se v květnu 2010

aneb

stručný průřez událostmi na Praze 5

1. Květnová výročí

Josef Hynie (8. 5. 1900 – 23. 5. 1989)

Letos uplyne 110 let od narození lékaře a českého zakladatele sexuologie Josefa Hynie. Po absolvování gymnázia nastupuje na medicínu na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1924 působí jako asistent na dermatovenerologické klinice profesora Šambergera, kde zastává místo vedoucího lékaře ambulance pro sexuální poruchy. V roce 1934 habilituje v oboru lékařské sexuologie, o 11 let později se stává řádným profesorem lékařské sexuologie. Stál u zrodu Sexuologického ústavu, celosvětově prvního zařízení tohoto typu při universitě. Zabýval se hlavně pohlavním dospíváním, farmakologií a antikoncepčními prostředky.

Jan Klecanda (5. 3. 1855 – 16. 5. 1920)

Od smrti novináře a spisovatele Jana Klecandy letos uplyne 90 let. Po studiích pozemního stavitelství nastupuje do armády k ženistům. Po návratu vyučuje na smíchovských obecných školách. Vydává také týdeník Vyšehrad s přílohou Svatvečer, v níž publikuje svá díla. Jako spisovatel však spolupracoval i s jinými periodiky. Patřil k velkým vlastencům. Jeho syn Jan Havlasa byl známým cestovatelem a spisovatelem.

Bohuslav Niederle ml. (28. 3. 1907 – 2. 5. 2000)

Významný chirurg a přednosta IV. chirurgické kliniky University Karlovy v Motole se věnoval především gastroenterochirurgii. Za statečnost a pomoc partyzánům se stal v roce 1945 nositelem Československého válečného kříže. Od roku 1994 byl emeritním profesorem University Karlovy, od roku 2000 pak měl čestný titul Rytíř českého lékařského stavu. Podílel se na vybudování specializovaných ambulancí, první chirurgické endoskopické stanice v ČSR, jednotky intenzivní péče a etoxenové sterilizace. Je též autorem mnoha odborných publikací.

Mojžíš Porges z Porthheimu (22. 12. 1781 – 21. 5. 1870)

Spolu s bratrem Leopoldem Judou patřili k nejvýznamnějším smíchovským podnikatelům. Kariéru začínal v malém obchodě s plátnem. Roku 1812 zakládají malou dílnu na potiskování kartounu, v roce 1830 stavějí druhou smíchovskou manufakturu v prostoru rozsáhlé zahrady vily Bukvojka (dnešní Porthheimka). Již za deset let továrna zaměstnává 200 dělníků, později dokonce 1000. V roce 1841 získávají oba bratři rakouské šlechtictví s přídomkem von Porthheim. Mojžíš se také věnoval charitativní činnosti. Založil nadaci na opatrování malých dětí a až do konce života byl ředitelem tohoto ústavu. Přispíval i na nákup učebnic pro smíchovské děti. Od roku 1861 byl členem smíchovského zastupitelstva. Je pochován na židovském hřbitově na Malvazinkách.

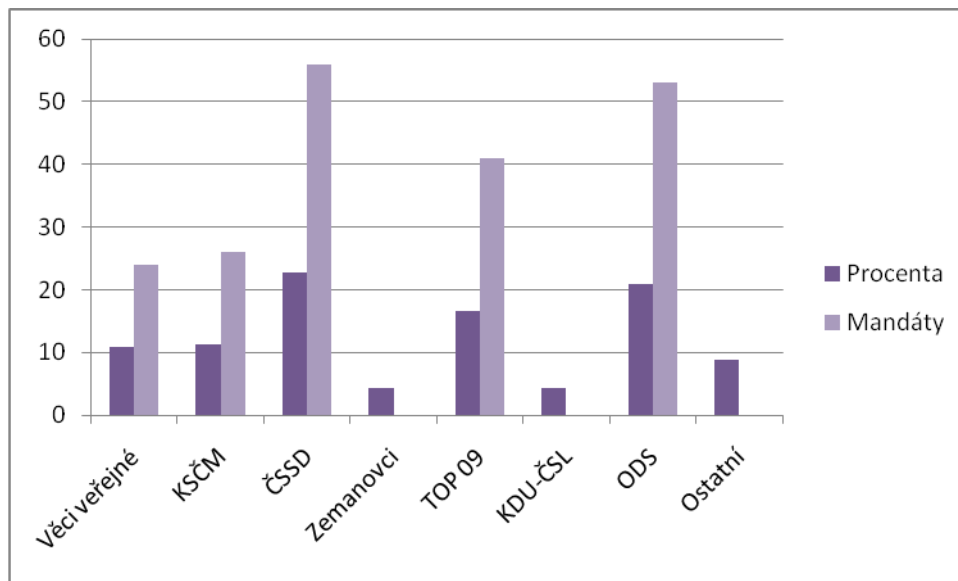
Eduard Vojan (5. 5. 1853 – 31. 5. 1920)

Představitel tragických rolí a člen Národního divadla zemřel před 90 lety. Tvořil hlavně hrdinské a charakterní role klasického i moderního repertoáru. Vystupoval v 278 hrách, vytvořil 309 postav. Byl reprezentantem psychologického realismu. Recitoval i na prvomájových dělnických představeních ve Švandově divadle, kde začínal svou hereckou dráhu. Na jevišti tvořil hereckou dvojici s Hanou Kvapilovou.

Více informací o osobnostech uváděných v květnových výročích naleznete v knihách Slavné osobnosti v dějinách Prahy 5 I. a II. nebo v sekci Osobnosti Prahy 5 na webových stránkách www.praha-smichov.cz.

2. Zprávy z radnice

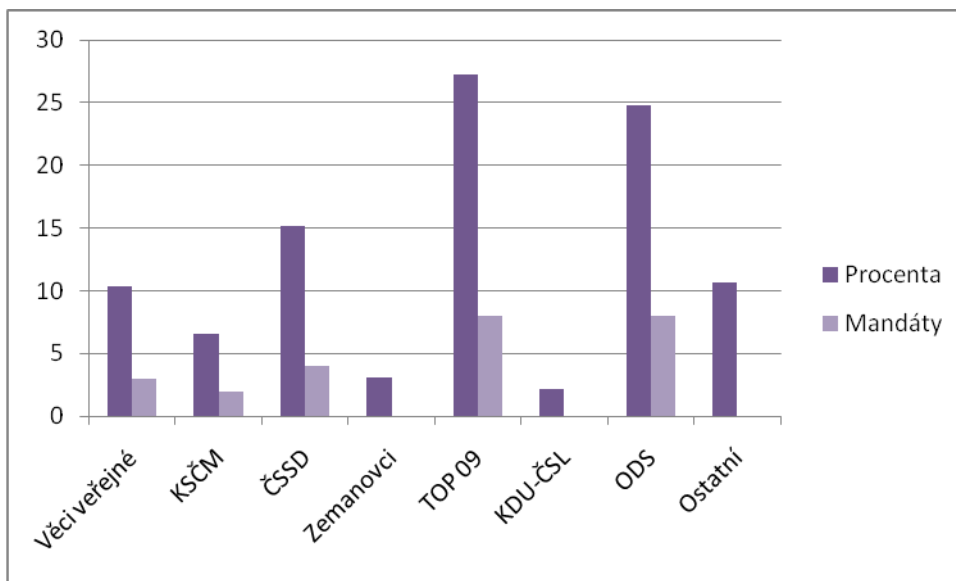
Nejdůležitější společenskou událostí uplynulého měsíce byly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se konaly 28. a 29. května. Podle předvolebních průzkumů bylo očekáváno drtivé vítězství levice, resp. České strany sociálně demokratické, následované Občanskou demokratickou stranou, TOP 09, Komunistickou stranou Čech a Moravy a Věci veřejnými. Průzkumy se lišily v náhledu na další účinkování KDU – ČSL a Strany zelených. V některých krajích by se do sněmovny dostala i Strana práv občanů někdejšího premiéra Miloše Zemana. Volební účast byla 62,6 %, tedy méně, než se očekávalo.

Graf č. 1 – Výsledky voleb do PSP v České republice (Zdroj: ČSÚ)

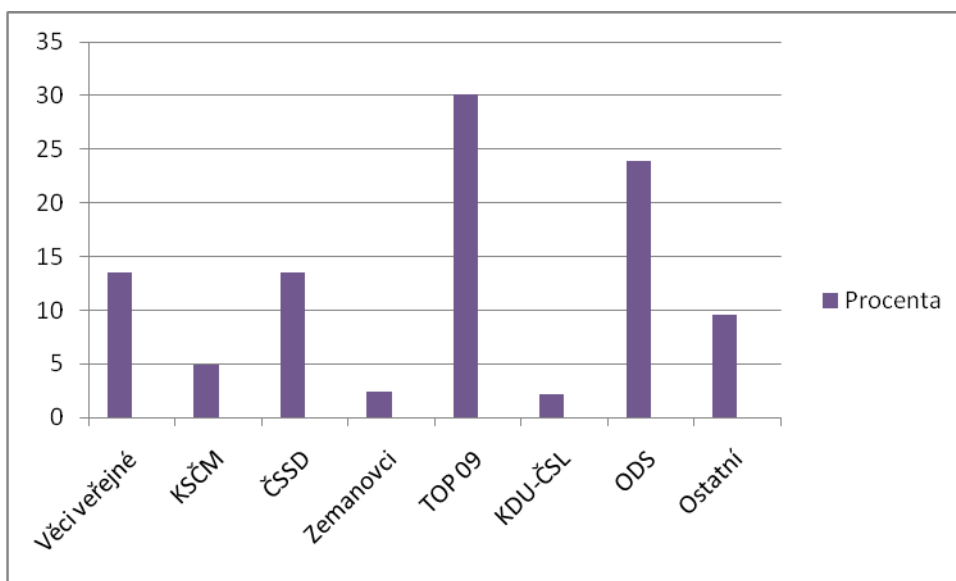
ČSSD sice zvítězila, ale s nulovým koaličním potenciálem. Oproti minulým volbám ztratili občanskí demokraté 28 křesel a soc-dem 18 křesel. Vyjednávání o nové vládě zahájily ODS, TOP 09 a Věci veřejné, které mají dohromady pohodlnou většinu 118 poslanců.

Hlavní město Praha bylo samostatným volebním obvodem. Kandidovalo zde 21 volebních stran. Účast byla 67,99%, odevzdáno bylo 640.740 hlasů. Praha byla jediné místo v republice, kde zvítězila jiná strana než ODS nebo ČSSD.

Graf č. 2 – Výsledky voleb do PSP v hlavním městě Praze (Zdroj: ČSÚ)

Výsledky voleb na Praze 5 odpovídaly v zásadě těm celopražským. Volilo se v 81 místnostech umístěných zejména v základních školách. Účast byla 68,09%, což představuje 41.139 odevzdaných hlasů.

Graf č. 3 – Výsledky voleb do PSP v Praze 5 (Zdroj: ČSÚ)

Nejvíce přednostních hlasů obdrželi:

Jméno kandidáta	Volební strana	Počet hlasů na Praze 5
Karel Schwarzenberg	TOP 09	3433
Radek John	Věci veřejné	1340
David Vodrážka	ODS	986
Jana Černochová	ODS	885
Martin Pecina	ČSSD	875
Petr Bratský	ODS	851
Marie Hakenová	Věci veřejné	735
Lenka Kohoutová	ODS	708

V květnu to vřelo i na radnici Prahy 5. Opozice začala připravovat další petici za odvolání starosty Milana Jančíka (ODS) a místostarosty Michala Šestáka (ČSSD). Zastupitelé argumentovali mj. tím, že chtějí rozbít spojenectví starosty s předsedou ČSSD Jiřím Paroubkem. Kromě výměny vedení požadovali také vypracování forenzních auditů hospodaření od roku 2006. Petice měla být předložena na Zastupitelstvu MČ Praha 5, které bylo svoláno na 20. května 2010. Kvůli nahlášené neúčasti většiny zastupitelů však starosta jednání den předem zrušil a zároveň stanovil nový termín schůze na 10. června. Opozice se však přesto sešla před jednacím místností, k platnosti hlasování jí však chyběly tři hlasy zastupitelů zvolených za SNKED (Zdeněk Rygl – VV, Michal Tuček – nezařazený, Angela Morávková – nezařazená). Statutární místostarosta Petr Horák (ODS), který patří ke starostovským kritikům, proto svolal další jednání zastupitelstva na 3. června. Jeho cílem je, aby starosta již v příštím roce nekandidoval.

MČ Praha 5 si 8. května připomněla 65. výročí osvobození Prahy vzpomínkovou akcí na náměstí Kinských. Zde byly od 10.00 do 16.00 hodin nainstalovány panely věnované osvobození Smíchova a Prahy 5. Také zde byly přítomny pamětnice povstání z Českého svazu bojovníků za svobodu. Kromě průběhů bojů samotných se návštěvníci dozvěděli i o obrněných vlacích, které operovaly v prostoru smíchovského nádraží, a také o náletu na Košíře, který stál život nejmladší oběť Pražského povstání na Praze 5, 14letou Slávinku

Kampovou. Další panely obsahovaly informace o významných pamětních deskách a pomníčích obětem války i povstání. V neposlední řadě byl též zmíněn legendární tank č. 23, který na nám. Kinských stával až do počátku 90. let. Výstava také představila nepříliš známé dobové fotografie. Pro děti i dospělé byl pak připraven vědomostní kvíz o druhé světové válce i pražských bojích. Součástí vzpomínkové akce bylo také slavnostní poklepání na základní kámen připravovaného památníku bojů za osvobození Prahy na náměstí Kinských (nalevo od fontány Propadliště času)

spojené se vzpomínkovým aktem a položením věnce na uctění památky padlých. Poklepání provedl starosta Milan Jančík a Marie Tykalová ze Svazu bojovníků za svobodu. Kámen nese nápis „Památce všech, kteří v květnu 1945 položili své životy při osvobození Prahy 5“. Věneček byl položen také u pamětní desky na OC Nový Smíchov připomínající statečnost zaměstnanců zdejších průmyslových závodů.

Na Praze 5 došlo od dubna 2010 ke znatelnému nárůstu výskytu uživatelů drog. Kontaktní centrum STAGE 5 zaznamenalo téměř dvojnásobné navýšení počtu kontaktů, v průměru se jednalo o 49 osob denně. V rámci terénního programu ale k nárůstu klientely nedošlo, problémy se objevují jen v okolí centra v Mahenově ulici. Nově zařízení navštívilo 116 osob, stoupl i počet zdravotních ošetření závislých. Situace je podle protidrogových pracovníků způsobena hlavně ukončením činnosti centra Sananim na Praze 7 a jeho přemístěním do parku Skalka, kde je však jeho činnost omezena.

Nejvyšší soud zamítl dovolání městské části Praha 5 ve sporu o vlastnictví usedlosti Bertramka. Ta tak definitivně připadla Mozartově obci. Soud se při svém rozhodování opíral o starší nález Ústavního soudu. Expozice Bertramky se poprvé otevře o Pražské muzejní noci, 12. června 2010.

Radnice nabídla občanům pohled na Prahu 5 z výšky, když uspořádala další ročník akce „Praha 5 z ptačí perspektivy“. Účastníci mohli absolvovat let ve vrtulníku značky Robinson trvající 7 minut. Příležitosti využilo téměř 900 lidí. Nejkrásnější letecký snímek bude odměněn. Rada také přispěla částkou 1800 tisíc korun na provoz Švandova divadla. Prostředky budou použity na úhradu nákladů spojených s účinkováním hostujících souborů a s uměleckými projekty jako jsou scénické rozhovory, koncerty, literární kavárny. V neposlední řadě též počiny souboru Buchty a loutky.

3. Kultura a sport

V sobotu 15. května 2010 se na Malostranském hřbitově konal již druhý ročník obnovené Májové slavnosti. Organizátorem byl tentokrát Klub přátel starého Smíchova. Navzdory chladnému počasí se oslav zúčastnilo celkem 150 lidí. Slavnost, které se zúčastnili i zahraniční hosté z Rakouska a Německa, zahájil v kostele Nejsvětější Trojice duchovní správce Košířské farnosti P. Zdeněk Lohelius Klindera. Uvedl rovněž hudební program, jehož prvním bodem bylo vystoupení Břevnovského sboru pod vedením sbormistra Adolfa Melichara. Program pak pokračoval vystoupením profesorek Konzervatoře Jana Deyla Martiny Poděšťové a Dany Sommerové. Nakonec vystoupil kostelní sbor z obce Reinprechtspölla v dolním Rakousku pod vedením sbormistryně Evy Pfaller.

Po hudebním programu následovaly krátké projevy. Jako první vystoupila jménem pořadatelské organizace, Klubu přátel starého Smíchova, Marie Hakenová-Ulrichová, známá scénářistka, dramaturgyně a novinářka. Přivítala přítomné hosty – Beatrici Teichmannovou z Drážďan a Daniela Ebela, předsedu kulturní komise městské části Praha 5, jakož i přítomné zástupce spolupořadatelských institucí. Krátce se zmínila o původu slavnosti. S myšlenkou uspořádat květnová setkání na Malostranském hřbitově přišel v roce 1807 malíř a spisovatel Václav František Veleba (1776-1856). Původně církevní slavnost se pak brzy stala tradiční

pražskou oslavou vzkříšení a jarní přírody. Konala se pak i na Olšanských hřbitovech a skoro na všech pražských pohřebištích. Tato staropražská tradice se udržovala ještě pár let po 2. světové válce. Na ni pak navázala obnovená Májová slavnost, uspořádaná v roce 2009 spolkem Svatobor. Paní Hakenová-Ulrichová ve své řeči připomněla, že cílem kulturních aktivit na Malostranském hřbitově je upozornit co nejširší veřejnost na toto pohřebiště jako na důležitou památku, jejíž význam překračuje hranice republiky. Stejnému cíli má sloužit i brožura, vydaná pod hlavičkou Svatoboru za finanční podpory městské části Praha 5, věnovaná hudebníkům Mozartovy generace. Těmto osobnostem, z nichž některé letos mají své životní jubileum (Václav Jan Tomášek – 160. výročí úmrtí), byla také věnována komentovaná procházka po hřbitově.

Paní Hakenová-Ulrichová poté předala slovo Danielu Ebelovi. Ten seznámil přítomné s opatřeními, které městská část chystá pro záchranu hřbitova. Informoval také o výsledcích pilotního průzkumu, který byl na podzim 2009 proveden v jižní části Malostranského hřbitova poblíž kostela. Pro každý náhrobek byla zpracována osobní karta, obsahující jeho lokalizaci, podrobný popis včetně materiálu, zachycení stavu a navržené úpravy. Výsledky průzkumu byly prezentovány na výstavě uspořádané městskou částí Praha 5 v Galerii Portheimka v únoru tohoto roku a také na putovní výstavě Má vlast 2010. Řečník pak informoval o tom, že průzkum bude pokračovat i v letošním roce. Jeho výsledky budou zveřejněny na internetových stránkách Prahy 5.

S posledním projevem vystoupil vzácný host - paní Beatrice Teichmannová z Drážďan, ředitelka Správy Jánského, Trojičního a Eliášského hřbitova. Její projev tlumočila do češtiny Gabriela Kalinová. Paní Teichmannová seznámila přítomné s tím, že se u historického Eliášského hřbitova na Pirenském předměstí, který je nejstarším dochovaným drážďanským hřbitovem, potýkají s obdobnými problémy. Tento hřbitov byl stejně jako Malostranský hřbitov založen v době morové epidemie v roce 1680. Pohřbívat se na něm ve větším měřítku však začalo podstatně dříve než na pražském hřbitově, už počátkem 18. století. Eliášský hřbitov je nejen místem posledního spočinutí významných osobností (jako je např. významný skladatel mozartovské doby a přítel Mozarta a Duškových Johann Naumann či zakladatel technické univerzity v Drážďanech Wilhelm Lohrmann), ale také nedocenitelnou galerií děl významných sochařů 18. a 19. století. Drážďanský hřbitov byl oficiálně zrušen o 8 let dříve než Malostranský, již v roce 1876. Od té doby ležel ladem a nikdo o něj nepečoval. To se změnilo až v roce 1998, kdy se jej ujal Podpůrný spolek pro Eliášský hřbitov v Drážďanech (Förderverein Eliasfriedhof Dresden e.V.), Péčí sdružení byly v posledních letech rekonstruovány cenné barokní hrobky významného architekta George Bähra. Spolek pořádá každý měsíc komentované prohlídky hřbitova a organizuje brigády na jeho úklid. Organizuje také (ve spolupráci s předními drážďanskými umělci a spisovateli, jakož i školami z okolí) zajímavé kulturní akce, např. Hřbitovní noc nebo Den hřbitova. Činnosti spolku byla věnována výstava, uspořádaná na přelomu let 2008/2009 v drážďanské radnici. Paní Teichmann pozvala přítomné, aby se během své návštěvy Drážďan přišli podívat na tuto významnou, ale polozapomenutou památku. Časový plán prohlídek hřbitova je na internetových stránkách www.eliasfriedhof-dresden.de. Poděkovala za pozvání k prohlídce Malostranského hřbitova a vyjádřila přání pokračovat ve výměně informací i získaných zkušeností. Po ukončení projevů byly připraveny komentované prohlídky hřbitova.

V měsíci květnu hostila Galerie Portheimka vzpomínkovou výstavu obrazů tragicky zesnulého akademického malíře a výtvarného pedagoga Vlastimila Šika. Malíř po mnoho let spolupracoval se Základní uměleckou školou Štefánikova, Praha 5. Dějiny umění vyučoval i na gymnáziu Na Zatlance. V 80. letech patřil k významným představitelům portrétní malby, kterou však opustil a věnoval se abstraktní lyrické krajinomalbě až k symbolickým geometrickým znakům. Zavzpomínat přišli jeho někdejší žáci i kolegové.

Ve Švandově divadle na Smíchově se v květnu uskutečnilo slavnostní zahájení 12. ročníku Světového romského festivalu KHAMORO. Jádrem celého festivalu je romská hudba, kterou si diváci mohli poslechnout v rámci šesti festivalových koncertů. Ve čtvrtek proběhl také tradiční pestrobarevný průvod umělců historickým centrem Prahy. Absolutní novinkou letošního ročníku byla světová premiéra romské opery Invisible Gipsy od srbského autora Zorana Tairoviće. Součástí byl i rozsáhlý doprovodný program: výstavy, filmové projekce, taneční workshopy. Stejně jako v minulých letech byl důležitou součástí festivalu i odborný program – letošní rok zahrnoval dvoudenní seminář na téma Romská identita, jehož se zúčastní světoví odborníci, či celotýdenní workshopy s názvem Jdeme dlouhou cestou pro romskou mládež z ČR, Slovenska, Maďarska či ze Slovenska. Švandovo divadlo bude mít od září nového uměleckého šéfa. Stane se jím Dodo Gombár, který na Smíchově již 2x jako režisér hostoval. Divadlo nyní připravuje premiéru dramatu Tankreda Dorsta: Merlin. První část nazvaná Zrození bude uvedena 16. října, druhá – Grál až 11. prosince. Na březen je připravována adaptace polského románu Gottland, na květen Hrubínova Kříšťálová noc. Sezónu uzavře Brechtova Baal. Divadelní soubor posílí Filip Čapka, Zuzana Onufráková a Petra Hřebíčková. Na volné noze budou působit Luboš Veselý a Jana Stryková. Suterénní studio se změní v autorskou dílnu. I nadále zde však bude působit soubor Buchty a Loutky.

V květnu proběhl v Národním domě na Smíchově Jarní den seniorů. Hlavní hvězdou zábavného odpoledne byla zpěvačka Yveta Simonová. Vystoupil i herec Karel Hábl, zpěvák Karel Bláha a herec, spisovatel, ilustrátor a výtvarník Miloš Nesvadba. Stejně jako vloni nechyběla ani letos ochutnávka ovocných pálenek Jelinek.

Smíchovská pláž již několikátým rokem nabízí různé kulturní a odpočinkové aktivity. Nalezneme zde dětský koutek, hřiště na volejbal, petangue, badminton i ping pong. Od loňské sezóny je možné zde uspořádat i svatbu. Letos přibyla další novinka - letní kino. Program na programu jsou např. filmy Páni kluci, Mama mia, Hanební pancharti a mnohé další. Promítá se od půl desáté

V květnu probíhala v Galerii Barrandov výstava výtvarných prací studentů večerních kurzů Ateliéru Smíchov a České Budějovice. Na vernisáži vystoupila zpěvačka a herečka Světlana Nálepková. Organizátoři výstavu chápou jako splátku výtvarnému řemeslu a také jako pátrání po jeho historii.

V Portheimce se uskutečnilo Májové setkání ve prospěch Nadačního fondu Slunce pro všechny. Návštěvníci mohli ochutnat proslavené sladké i slané zákusky z Kavárny slunce či si zakoupit šperky a dárkové předměty z dětských dílen. Patronkami akce byly Tamara

Bendlová, Mahulena Bočanová a Lucie Kostecká.

Zahrada Kinských prošla náročnou rekonstrukcí. Opraveny byly zdi, cesty, schodiště, zábradlí, kašny i lampy. V neposlední řadě byla omlazena zdejší zeleň. Hlavní město Praha již do tohoto jedinečného parku investovala od roku 1995 téměř 300 milionů. Třetinu peněz zaplatila Evropská unie. Po provedených úpravách je zahrada přístupná zcela bez bariér.

V Prokopském údolí bylo v květnu otevřeno unikátní arboretum. Zaměřuje se na původní pražské dřeviny. Arboretum je rozděleno na několik celků. V šípákové doubravě a dubohabřině roste 54 stromů a 14 druhů keřů. V babiččině sadu návštěvník nalezne 17 odrůd jabloní, slivoní, hrušní nebo dnes již téměř nepěstovaný keř klokoč. Z ovoce se zde vyskytují ještě kdouloně, okeruše a mišpule. Magistrát hodlá stromy doplňovat i v dalších letech. Chystá se například expozice mokřadních dřevin (vrby, olše). Dosavadní úprava stála 1,1 milionů korun.

Ve čtvrtek 20. 5. se uskutečnilo slavnostní otevření X3M – Arény Barrandov. Nové florbalové hřiště je určeno pro hráče SSK Future. V exhibičním utkání se představily všechny věkové kategorie zdejších hráčů (mladší a starší žáci se stali mistry hl. m. Prahy v roce 2010). Hráči SSK Future se pak utkali s výběrem herců Real Top (Ivan Trojan, David Suchařípa, Jiří Mádl).

4. Doprava

Hlavní město Praha se připravuje na pravidelné letní opravy kolejových svršků. Změny se dotknou všech tramvajových tratí kromě č. 11 a 19. Od 1. června nastane výluka v úseku Motol – Řepy, uzavřena bude i Nádraží ulice v úseku křižovatka Anděl – Bozděchova. Obyvatelé však mohou jako náhradní dopravy využít autobusy a nově i příměstské vlaky S65 jedoucí na Zličín. ROPID slibuje nasazení nových nízkopodlažních vozů Regionova. Vlaky vyjíždějí z mimořádně zřízené zastávky Na Knížecí, přes Žvahov, Jinonice, Cibulku a Stodůlky. Cesta potrvá 21 minut. Tarify jsou stejné jako u pozemní dopravy.

5. Počasí

Květen byl měsícem chladným a deštivým. Maximální teploty v Praze činily 22 st. Celsia (24. a 28. 5.), minima byla naměřena 19. 5. a činila 8 st. Celsia. Vydatné srážky způsobily záplavy na Moravě. V Praze byl 1 stupeň povodňové aktivity vyhlášen až na začátku června.

6. Různé

Velký rozruch vyvolal záměr investiční skupiny Central Group vybudovat příjezdovou komunikaci přes fotbalové hřiště v Hlubočepích, kde nyní trénují malí fotbalisté ze zdejšího sportovního klubu. Pozemky prodali společnosti potomci původních majitelů. Cesta má vést přes nedaleký park, jehož autorem je František Josef Thomayer. Vykáceno by bylo několik desítek stromů. Zároveň by byla ubourána i zeď patřící k nemovité památce Raudnitzův dům.

7. Čekáme v červnu

- 2. – 30. června bude letohrádek Portheimka hostit výstavu Knížní šampioni – dětská literatura
- 4. června se na Pěší zóně Anděl uskuteční farmářské trhy. V 15 stáncích bude možné zakoupit kvalitní ovoce, zeleninu, maso a mléčné výrobky přímo od drobných pěstitelů a chovatelů.
- 5. června proběhne v Prokopském údolí Den biodiverzity – seznámení s flórou a faunou
- 24. června vystoupí v Národním domě na Smíchově Filharmonie Hradec Králové